

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

Тексерген: Айтанаева Әлия

Орындаған: Тұрысбек Кәмшат

Қарастырылатын сұрақтар:

- 1.ҚР Ұлттық Банкі;
- 2.ҚР Ұлттық Банкінің тарихы;
- 3.Ұлттық Банктің негізгі функциялары
- 4.ҚР Ұлттық Банкі орталық аппаратының құрылымы;
- 5.

ҚР ҰЛТТЫҚ БАНКІ

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі — Қазақстан Республикасының орталық банкі және Қазақстан Республикасы банк жүйесінің жоғарғы (бірінші) деңгейін білдіреді. Ерекше құқықтық мәртебесі бар Қазақстанның Даму Банкін қоспағанда, барлық өзге банктер банк жүйесінің төменгі (екінші) деңгейін білдіреді.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі 1925 ж. 29 маусымда КСРО Мембанкінің Қазақ өлекелік кеңсесі ретінде ашылды. ҚР Президентінің 2001 ж. 18 сәуірде Жарлығымен ҚР Ұлттық Банкінің орталық аппаратының құрылымына мынадай өзгертулер енгізілді:

банктік және сақтық қадағалау департаменттері біртұтас банктік және сақтық қадағалау департаменті болып қайта құрылды;

әкімшілік департаменті шаруашылық басқармасы болып қайта құрылды;

құжаттамалық қамтамасыз ету және бақылау басқармасы құрылды;

банктерді тарату процесін бақылау басқармасы банктер мен сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарын тарату процесін бақылау басқармасы болып құрылды;

қауіпсіздік қызметі басқармасы қауіпсіздік басқармасы болып қайта аталды ҚР Президентінің 2001 ж.

11 шілдедегі Жарлығымен ҚР Бағалы қағаздар жөніндегі ұлттық комиссия таратылды, оның функциялары мен өкілеттіктері ҚР Ұлттық Банкіне берілді. ҚР Президентінің 2001 ж. 21 тамыздағы Жарлығымен ҚР Ұлттық Банкінің негізгі міндеттеріне бағалы қағаздар нарығының тұрақты қызмет етуіне жәрдемдесу, қамтамасыз ету, сондай-ақ бағалы қағаздар нарығын мемлекеттік реттеу міндеті жатқызылды. ҚР Президентінің 2002 ж. 17 мамырдағы Жарлығымен ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі қайта ұйымдастырылды, оның жинақтаушы зейнетақы қорларының қызметін реттеу жөніндегі функциялары мен өкілеттіктері ҚР Ұлттық Банкіне берілді.

Assautayeva Manshuk (RFE/RL)

Қазақстан президенті Нұрсұлтан Назарбаев Данияр Ақышевті ұлттық банк төрағасы қызметіне тағайындау туралы жарлық шығарған.

ҚР Ұлттық Банкі орталық аппаратының құрылымына мынадай өзгертулер енгізілді:

банктік және сақтық қадағалау департаменті қаржылық қадағалау департаменті болып қайта құрылды;
жинақтаушы зейнетақы қорларының қызметін мемлекеттік реттеу және бақылау департаменті мен бағалы қағаздар нарығын реттеу департаменті құрылымнан шығарылды.

ҚР Президентінің 2003 ж. 31 желтоқсандағы Жарлығымен ҚР Ұлттық Банкі туралы ереже мен құрылымы бекітілді. Ұлттық Банк ҚР орталық банкі болып табылады, ҚР банк жүйесінің жоғары (бірінші) деңгейін білдіреді, ҚР Президентіне есепті. Ұлттық Банкі мемлекеттік мекеменің ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға болып табылады, өзінің дербес балансы болады, өзінің филиалдарымен, өкілдіктерімен және ұйымдарымен бірлесіп тікелей бағыну схемасындағы біртұтас орталықтандырылған құрылымды құрайды. Ұлттық Банк ҚР-да және одан тыс жерлерде өздері болатын елдің заңдарын ескере отырып өз филиалдары мен өкілдіктерін аша алады. ҚР Ұлттық Банкісінің негізгі мақсаты ҚР-да бағалардың тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады.

ҚР Ұлттық Банкіне мынадай міндеттер жүктеледі:

мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеу және жүргізу;

төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету;

валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асыру;

қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу.

ҚР Ұлттық Банкі төменнен жоғарыға қарай бағыныстағы біртұтас орталықтандырылған құрылым құрайды. Ұлттық Банктің органдары басқарма және директорлар кеңесі (директорат) болып табылады. Ұлттық Банк құрылымына департаменттер мен басқа да бөлімшелер, филиалдар, өкілдіктер мен ұйымдардан тұратын орталық аппарат кіреді. Ұлттық Банктің жоғары органы басқарма болып табылады. Ұлттық Банктің оперативті басқарма органы ҚР Ұлттық Банктің директорлар кеңесі Ұлттық Банктің оперативті басқару органы болып табылады.

ҚР Ұлттық Банкі төменнен жоғарыға қарай бағыныстағы біртұтас орталықтандырылған құрылым құрайды. Ұлттық Банктің органдары басқарма және директорлар кеңесі (директорат) болып табылады. Ұлттық Банк құрылымына департаменттер мен басқа да бөлімшелер, филиалдар, өкілдіктер мен ұйымдардан тұратын орталық аппарат кіреді. Ұлттық Банктің жоғары органы басқарма болып табылады. Ұлттық Банктің оперативті басқарма органы ҚР Ұлттық Банктің директорлар кеңесі Ұлттық Банктің оперативті басқару органы болып табылады.

Негізгі функциясы:

Ұлттық Банк өзінің құзыреті шегінде басқа елдердің орталық банктерімен және банктерімен қарым-қатынастарда, халықаралық банктерде және өзге қаржы-несиелік ұйымдарда Қазақстан Республикасының мүддесін білдіреді.

Ұлттық Банк өзінің міндеттерін орындау кезінде пайда алу мақсатын басшылыққа алмауы тиіс.

Ұлттық Банк Қазақстан Республикасының Президентіне бағынышты, бірақ өз қызметін жүзеге асыруда оған заңнамада берілген өкілеттіктер шегінде тәуелсіз.

Ұлттық Банк өз қызметін Қазақстан Республикасының Үкіметімен үйлестіреді, өзінің қызметінде Үкіметтің экономикалық саясатын ескеріп отырады және егер өзінің негізгі функцияларын орындауға және ақша-несие саясатын жүзеге асыруға қайшы келмейтін болса, оны іске асыруға жәрдемдеседі.

Ұлттық Банк сатылап бағыну схемасы бар біртұтас орталықтандырылған құрылымнан тұрады. Ұлттық Банктің жоғары органы Басқарма, ал жедел басқару органы Директорлар кеңесі болып табылады.

Ұлттық Банк өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес мынадай негізгі функцияларды орындайды:

Қазақстан Республикасында мемлекеттік ақша-несие саясатын жүргізеді;

Қазақстан Республикасының аумағында банкноталар мен монеталардың эмиссиясын жүзеге асырады;

банктердің банк функцияларын жүзеге асырады;

Қазақстан Республикасының Үкіметі және келісімдері бойынша басқа да мемлекеттік органдар үшін банк, қаржы жөніндегі кеңесші және Үкіметтің агенті функцияларын жүзеге асырады;

төлем жүйесінің жұмыс істеуін ұйымдастырады;

Қазақстан Республикасында валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асырады;

Ұлттық Банктің алтын валюта активтерін басқарады;

қаржы ұйымдарының қызметін бақылауды және қадағалауды, сондай-ақ олардың Ұлттық Банктің құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша қызметін реттеуді және басқасын жүзеге асырады;

Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады.

Ұлттық Банктің құрылымына мыналар кіреді:

11 департаменттен (1 департамент Астана қаласында), 10 жеке басқармадан және 1 жеке бөлімнен тұратын орталық аппарат;

16 аумақтық филиал және Алматы қаласындағы екі филиал — Кассалық операциялар және құндылықтарды сақтау орталығы және Ұлттық Банктің қызметін қамтамасыз ету орталығы;

Ұлттық Банктің Ресей Федерациясындағы өкілдігі

4 есеп беретін ұйым:

«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» шаруашылық жүргізу құқығы бар республикалық мемлекеттік кәсіпорны;

«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банктік сервис бюросы» шаруашылық жүргізу құқығы бар республикалық мемлекеттік кәсіпорны;

«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» шаруашылық жүргізу құқығы бар республикалық мемлекеттік кәсіпорны;

«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» шаруашылық жүргізу құқығы бар республикалық мемлекеттік кәсіпорны.

Ұлттық Банк:

«Қазақстанның салымдарға кепілдік беру қоры»

«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры»

«Қазақстанның ипотекалық несиелерге кепілдік беру қоры»

«Қазақстан Актуарлық орталығы»

«„Q-BRO“ Қазақстан Ұлттық Банкі Резервтік Орталығы»

акционерлік қоғамдарының құрылтайшысы болып табылады.

Ұлттық Банк «„ГНПФ“ жинақтаушы зейнетақы қоры»

акционерлік қоғамы акционерлерінің бірі болып табылады

ҚР Ұлттық Банкі орталық аппаратының құрылымы:[өңдеу]

зерттеу және статистика департаменті;

төлем балансы және валюта реттеу

департаменті;

заң департаменті;

монетарлық операциялар департаменті;

бухгалтерлік есеп департаменті;

ақпараттық технологиялар департаменті;

ішкі аудит департаменті;

қызметкерлермен

жұмыс департаменті;

қолма-қол ақшамен жұмыс басқармасы;

халықаралық қатынастар басқармасы;

төлем жүйелері басқармасы;

ҚР Президентінің 2003 ж. 31 желтоқсандағы Жарлығымен ҚР Ұлттық Банкі қайта ұйымдастырылды, одан ҚР Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігі бөлініп шығарылды. ҚР Президентінің 2004 ж. 10 желтоқсандағы Жарлығымен ҚР Ұлттық Банкінің орталық аппаратының құрылымына мынадай өзгертулер енгізілді: қолма-қол ақшамен жұмыс және төлем жүйелері басқармалары департаменттер болып қайта құрылды; монетарлық операцияларды есепке алу басқармасы құрылды

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ

БЛАГОДАРЮ ЗА ВНИМАНИЕ!

